

УДК 336.32

*Глушко Аліна Дмитрівна,
кандидат економічних наук, доцент
Науменко Олександр Андрійович,
магістрант*

*Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка» (Україна)*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ: ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Макроекономічна стабільність існує, коли ключові економічні відносини знаходяться в рівновазі, наприклад, між внутрішнім попитом і виробництвом, платіжним балансом, фіскальними доходами та витратами, а також заощадженнями та інвестиціями [1]. Ці відносини, однак, не обов'язково повинні бути в точному балансі. Такі дисбаланси, як дефіцит чи надлишок фіскального та поточного рахунку, цілком сумісні з економічною стабільністю за умови, що їх можна фінансувати стійким чином.

Немає унікального набору порогових значень для кожної макроекономічної змінної між стабільністю та нестабільністю. Швидше, існує континуум різних комбінацій рівнів ключових макроекономічних змінних (наприклад, зростання, інфляція, бюджетний дефіцит, дефіцит поточного рахунку, міжнародні резерви), які можуть вказувати на макроекономічну нестабільність. Хоча може бути відносно легко визначити країну в стані макроекономічної нестабільності (наприклад, великий дефіцит поточного рахунку, який фінансується за рахунок короткострокових запозичень, високий і зростаючий рівень державного боргу, двозначні темпи інфляції та стагнація або зниження ВВП) або стабільності (наприклад, баланс поточних операцій і фіскальний баланс, що відповідає низькому та знижувальному рівням боргу, інфляції в низьких

однозначних числах і зростаючому ВВП на душу населення), існує значна «сіра зона», між якими країни користуються певним ступенем стабільності,

Макроекономічна стабільність залежить не лише від рівня управління економікою, а й від структури ключових ринків і секторів [2]. Щоб підвищити макроекономічну стабільність, країни повинні підтримувати макроекономічну політику структурними реформами, які зміцнюють і покращують функціонування цих ринків і секторів.

Для дослідження макроекономічної стабільності, визначають рівень макроекономічних дисбалансів, шляхом визначення 14 індикаторів. Дані індикатори поділяються на 3 групи: зовнішні та конкурентоспроможність; внутрішній дисбаланс; показники ринку праці.

Зовнішні дисбаланси можуть виникати внаслідок еволюції поточного рахунку та чистих інвестиційних позицій держав-членів, реальних ефективних обмінних курсів, частки світового експорту та номінальної вартості одиниці робочої сили.

Внутрішні дисбаланси – це дисбаланси, які можуть виникнути через державну та приватну заборгованість; розвиток фінансових ринків і ринків активів, включаючи потік кредитів на житло та приватний сектор, рівень безробіття.

Законодавча база щодо процедури усунення макроекономічного дисбалансу (МІР) складається з 2 законодавчих актів, які були введені в рамках реформи економічного управління з шести пакетів 2011 року.

Регламент (ЄС) 1176/2011 про запобігання та виправлення макроекономічних дисбалансів визначає процедуру МІР і застосовується до всіх країн ЄС, на які поширюється МІР [3]. Регламент (ЄС) 1174/2011 про примусові заходи для виправлення надмірних макроекономічних дисбалансів визначає механізм санкцій для виконання рекомендацій МІР для країн єврозони.

Основною договірною основою для нагляду МІР є стаття 121 Договору про функціонування Європейського Союзу (ТФЕУ), яка містить перелік причин для багатостороннього нагляду в ЄС. Правовою основою для механізму забезпечення виконання Регламенту 1174/2011 є стаття 136 ДФЄС у поєднанні зі статтею 121 ДФЄС, яка забезпечує підстави для посиленого нагляду та координації для країн єврозони.

Отже, в основі макроекономічної стабільності лежить збалансованість макроекономічних відтворювальних процесів. Досягнути стабільності національної економіки можливо лише за рахунок ефективного державного регулювання.

Література:

1. Онищенко С. В. Бюджетна безпека України: сутність, загрози та шляхи забезпечення : монографія. Київ : Знання України, 2017. 450 с.

2. Варналій З.С., Онищенко С.В., Маслій О.А. Загрози економічній безпеці України в умовах глобалізації. Конкурентні стратегії безпеки розвитку України у глобальному середовищі: монографія. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України»; за заг. ред. А. І. Мокія. Львів, 2019. С. 21-95.

3. Regulation (EU) No 1176/2011 of the European Parliament and of the Council of 16 November 2011 on the prevention and correction of macroeconomic imbalances. Official Journal of the European Union. 2011. L 306. 23 Nov. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/ALL/?uri=OJ%3AL%3A2011%3A306%3ATOC>.

4. Маслій О. А., Глушко А. Д. Державне фінансове регулювання як інструмент мінімізації загроз економічній безпеці України в умовах воєнного стану. Цифрова економіка та економічна безпека. 2022. Вип. 2 (02). С. 125–130. URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/78/75>